

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА»

Факультет природничих наук

Кафедра **географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні
кафедри географії та природознавства
(протокол № 5 від “23” січня 2024 р.)

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу (зразок)
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи просторового планування
Освітня програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://cee.pnu.edu.ua/%d0%b2%d1%85%d1%96%d0%b4-2/

2. Опис дисципліни

Мета - формування в студентів уявлення про нормативно-правову базу, стратегічні завдання просторового планування країн, регіонів, міст та сіл в Україні та світі.

Основні цілі:

- розуміння суспільної корисності отриманого знання в сфері просторового планування.
- знання головної нормативно-правової бази в сфері просторового планування;
- оволодіння теоретичними знаннями з дисципліни;
- вільне володіння базовими поняттями просторового планування;
- оволодіння методами описового, картографічного, статистичного, графічного, порівняльно-географічного та ін. методів опрацювання економіко- і соціально-географічних баз даних;
- ознайомитися із передумовами, станом і перспективами просторового планування в Україні, що відкриваються внаслідок інтеграції України в ЄС.

Компетентності:

К І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.

СК09. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

СК12. Здатність здійснювати геопросторовий аналіз природних і суспільних явищ, процесів і відображати їх з використанням геоінформаційних систем з метою встановлення соціально-економічного та екологічного стану і перспектив розвитку територіальних громад.

СК13. Здатність аналізувати, проектувати, моделювати процеси регіонального розвитку із метою виявлення проблем у організації геопростору територіальних громад і знаходити рішення щодо їх усунення;

Програмні результати навчання:

ПР06. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.

ПР10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

ПР11. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.

ПР14. Уміти опрацьовувати бази даних статистичної інформації, опрацьовувати фахову наукову літературу, нормативні документи в сфері просторового планування і регіонального розвитку.

ПР15. Здійснювати моніторинг стану територіальних громад із використанням передових європейських і національних практик.

ПР16. Готувати і представляти аналітичні матеріали на засадах принципів сталого регіонального розвитку, що стосуються планування, організації та реалізації управлінських рішень у конструюванні просторів міських та сільських територіальних громад.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	К-сть годин	Завдання
1.	Просторове планування: сутність поняття, зв'язок з науковими дисциплінами.	Ознайомитись з такими поняттями: <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність понять «простір», «просторовий розвиток», «просторове планування», «організація простору». 2. Розвиток просторового планування у світі. 3. Розвиток просторового планування в Україні. 4. Концепція геопростору у географії. 5. Зв'язок просторового планування з системою наукового знання. 	4	Питання тести

2.	Міжнародні документи в сфері планування та організації простору.	<p>Ознайомитись з такими поняттями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Програма Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (UN-НАВІТАТ). 2. Декларація про міста та інші населені пункти в новому тисячолітті. Публікації UN-НАВІТАТ: Глобальна доповідь про населені пункти. Стан міст світу. Короткий аналіз. 3. Діяльність Європейської Конференції міністрів, відповідальних за просторове/регіональне планування (СЕМАТ). Європейська хартія регіонального/просторового планування 4. (Торремоліноська Хартія). Керівні принципи сталого просторового розвитку Європейського континенту. 5. Поліцентричний розвиток і просторове планування. Лісабонська Декларація про мережі сталого просторового розвитку Європейського континенту: мости через Європу. 6. Компендіум систем і політики просторового планування Європейського Союзу. 7. Територіальний порядок денний Європейського Союзу – 2020. 	4	Питання тести
3.	Система просторового планування в Україні	<p>Знати поняття:</p> <p>Законодавче забезпечення просторового планування в Україні.</p> <p>Поняття про Державні будівельні норми України. Генеральна схема планування території України.</p> <p>Види містобудівної документації.</p> <p>ДБН Б.1.1-13:2012. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях.</p> <p>Схема планування території області.</p> <p>ДБН Б.1.1-11:2011. Склад і зміст схем планування території Автономної Республіки Крим та областей України.</p> <p>Схема планування території району.</p> <p>ДБН Б.1.1-6:2007 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та</p>	8	Питання тести

		<p>затвердження схем планування території району. Генеральний план населеного пункту.</p> <p>ДБН Б.1.1-15:2012 Склад і зміст генерального плану населеного пункту.</p> <p>Плани зонування території.</p> <p>ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011 Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг). Детальний план території.</p> <p>ДБН Б.1.1-14:2012 Склад та зміст детального плану території.</p>		
4.	Методологія планування регіонального розвитку в Україні.	<p>Ознайомитись з такими темами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цілі геопланування в Україні. 2. Сутність та складові частини процесу планування регіонального розвитку. 3. Генеральна схема планування території України. 4. Цільові настанови геопланування на рівні регіону. 5. Методичні засади геопланування регіонів. 	8	Питання тести
5.	Основи просторового планування міст.	<p>Знати поняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пануючі підходи до планування міст у різні історичні епохи (античне місто, середньовічне місто, ренесансне місто, місто часів модерну, місто-сад, соціалістичне місто, постсоціалістичне місто, постмодерністичне місто та ін.). 2. Криза урбанізму другої половини ХХ століття. 3. Європейська хартія міст 1992 р. 4. Концепція «нового урбанізму». 5. Концепція розумного міста. 6. Партисипативний розвиток міст. 7. Концепція інтегрованого розвитку міст. 	8	Питання тести
6.	Основи просторового планування сільських територій.	<p>Ознайомитись з:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історична трансформація сільських населених пунктів: регіональний аспект. 2. Сільське населення і сільська система розселення в Україні. 3. Концепції розвитку сільських територій в ЄС. 4. Моделювання соціально-економічного розвитку сільських територій. 	4	Питання тести

Всього за заняття	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1,5	1,5	5	3	1,5	3	50	100
-------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----	-----	---	---	-----	---	----	-----

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет, доступ до інтернету	Проектор, настінні карти, атласи, схеми
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Артёмов І.В., Діус Н.О. Євросоюз: співробітництво України: проблеми і перспективи. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2014. 368 с. 2. Генплан міста. URL: https://www.mvk.if.ua/gplm/ 3. Європейський Союз. Договірно-правова база відносин. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://mfa.gov.ua/mizhнародni-vidnosini/evropejskij-soyuz 4. Європейська інтеграція на початку нового тисячоліття: Довідник. / А.М. Круглашов, І. Озимок, Т. Астапенко, В. Руссу. Чернівці, 2010. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://www.library.cv.ua/es/dovidnyk.pdf 5. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія / Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2019. 241 с. 6. Калина М.С. Євроінтеграційна політика України в контексті розширення Європейського Союзу // Політичні та правові аспекти державного управління. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/pol-prav/05kmsrjs.pdf 7. Колвілл-Андерсон М. Копенгагенізуємо! Путівник глобального велоурбанізму. К., 2022. 304 с. 8. Лещук І., Ровенчак І. Географія зовнішньоекономічних зв'язків України та країн Європейського Союзу // Економічна та соціальна географія. 2018. №1. С. 45-51. 9. Лозинський Р.М., Лабінська Г.М., Моргацький В.М. Роль СЕМАТ у формуванні європейської системи просторового планування. THEORETICAL AND SCIENTIFIC BASES OF DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC THOUGHT. Abstracts of V International Scientific and Practical Conference. Rome, Italy February 16 – 19, 2021. 10. Лозинський Р. Культурні ландшафти Галичини: етика взаємодії людини із природою. Соціальники-Львів, 2020. 11. Лозинський Р. Урбанізація Галичини у часі і просторі [Електронний ресурс] / Лозинський Р. – Режим доступу : http://www.ji.lviv.ua 12. Маруняк Є.О. Територіальне (просторове) планування: зміст, еволюція та сучасні напрями. Український географічний журнал. 2014. №2. С.22-31. 13. Матвіїшин Є. Нема О. Використання проектного підходу в стратегічному плануванні розвитку територій. Державне врядування. Науковий вісник. 2021. Номер 2 (28). https://doi.org/10.33990/2070-4038.28.2021.250425 14. Методологічні засади географії: підручник / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова, І.О. Пилипенко, В.В. Яворська. Херсон, 2020. 366 с. 	

15. "Міжнародна співпраця регіонів в контексті зближення України та ЄС: зовнішньоекономічні, інвестиційні та управлінські аспекти". Аналітична записка. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1554/>
16. Палагнюк Ю. Основні інструменти розширення ЄС на Схід // Ефективність державного управління. 2013. Вип. 37. С.189-195.
17. Регіональна політика Європейського Союзу [Електронний ресурс] : підручник / [за ред. Віктора Чужикова]. К.: КНЕУ, 2016. 495 с.
18. «Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи». В.С. Куйбіда, В.А.Негода, В.В.Толкованов. – Київ, Видавництво «Крамар», 2009, 170 с.
19. Сім Д. М'яке місто. Щільність забудови для щоденного життя. Київ: «Art Huss», 2023.
20. Сливка Р. Новий вимір політичного і соціально-економічного співробітництва між прикордонними територіями в Центральній та Східній Європі / Роман Сливка // Вісник Прикарпатського університету. Політологія. Вип. 1. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 100-104.
21. Сливка Р. Процес регіоналізації та безпека України / Роман Сливка // Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіональний збірник наукових праць / Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна. – Харків, 2007. – с. 120-124.
22. Соколовський З. Архітектори радянського Івано-Франківська. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2014. 108 с.
23. Спек Дж. Правила пішохідного міста. 101 крок до створення кращих місць. К.: CANactions, 2019. 385 с.
24. Стратегія Івано-Франківська. Твої мрії потрібні місту. URL: <https://strategy.if.ua/>
25. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 372 с.
26. Методологія планування регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf
27. Стратегія розвитку Івано-Франківської області до 2027 року [Електронний ресурс] // Законодавство України. 2004. Режим доступу до ресурсу: <http://www.if.gov.ua/news/47474>
28. Територіальний розвиток і регіональна політика. Стратегування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації: наукова доповідь / наук. ред. д.е.н., проф. Сторонянська І.З. Львів, ІРД НАНУ. 2020. 141 с.
29. Територіально-просторове планування: базові засади теорії, методології, практики: монографія / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Т.М. Прядка; Н.А. Третяк, [за заг. ред. А.М. Третяка]. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 142 с.
30. Топчієв О.Г. та ін. Методологічні засади географії. Херсон, 2020. – 366 с.
31. A European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.
32. Bell S. Mental Maps / S. Bell // International Encyclopedia of Human Geography / Editors-in-Chief Rob Kitchin, and Nigel Thrift. – Amsterdam: Elsevier, 2009. – Vol.7. – P.116-121.
33. Council of Europe Conference of Ministers Responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.coe.int/t/dgap/localdemocracy/cemat/default_en.asp.
34. European Battery Alliance. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en.

35. EU Compendium of Spatial Planning Systems and Policies. Luxembourg. The Office for Official Publications of European Communities. 1997. [Електронний ресурс. - Режим доступу: http://commin.org/upload/Glossaries/European_Glossary/EU_compendium_No_28_of_1997.pdf
36. European Climate Pact: empowering citizens to shape a greener Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://europa.eu/climate-pact/index_en
37. New European Bauhaus: Commission launches design phase. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en.
38. Pantyley V. , Lozynskyy R. , Slyvka R. (2017) Twenty-five Years of Independent Ukraine: Is there a Way to Sustainable Healthy Development? Problemy Ekorozywoju, 12 (2). 143 - 160.
39. UNITED NATIONS HUMAN SETTLEMENT PROGRAMME (UN-HABITAT) ANNUAL REPORT 2022. https://unhabitat_annualreport_2022.pdf
40. World Cities Report. Envisaging the Future of Cities . https://wcr_2022.pdf (unhabitat.org)

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/op-магістр-014-07/навчальний-план_середня-освіта_геогра-2/ електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Доц. Сливка Роман Радославович
Контактна інформація викладача	roman.slyvka@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із
--------------------------	--

	використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного вівторка в 17.00 онлайн
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження бала на 0,5
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження бала на 0,5
Додаткові бали	Участь в наукових екскурсіях – 10 балів

Викладач _____